FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 5 — CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, JANUARY 8, 1953 — LETO LIII — VOL. LIII

MINISTER EDEN OKRCAL STALINOVO HINAVSTVO

Angleški minister, ki je sicer zelo zmeren in taktičen v svojih govorih, je jezno ošibal hinavščino Sovjetske zveze in njenih satelitk, ki so "obljudene s stroji, ne z ljudmi".

LONDON. — Angleški zunanji minister Anthony Eden je izjavil v torek, da ne vidi skorajšnjega konca korejske vojne. Ob tej priliki je tudi javno podvomil v iskrenost sovjetskega premierja Stalina, ko slednji izraža željo po skorajšnjem končanju korejske vojne in splošnem svetovnem miru.

Eden, ki je v svojih govorih vselej zelo umirjen in taktičen, je to pot izredno jedko in pikro napadel Sovjetijo in njene satelitske države, rekoč, da so "obljudene s stroji, ne z ljudmi."

Nato je udaril po ondotnih "umazanih" in "podlih" izdajniških procesih ter izrazil bojazen, da bodo komunisti pričeli z novimi židovskimi pogromi, kakršne je izvajal Adolf Hitler.

Eden, ki je govoril po radiu, je poročal o zunanjih zadevah, osredotočenih v korejski vojni.

"Mi moramo to stvar (vojno) dokončati", je rekel. "Žrtve so težke, to zlasti za Zdr. države, zato ni niti enega med nami, ki bi hotel, da bi se ta vojna nadaljevala samo za trenutek dlje, kot je neobhodno potrebno."

Rekel je, da bi mogel načrt za izmenjavo ujetnikov, ki ga je predložila Indija Združenim narodom, tvoriti osnovo za pravično poravnavo. Poudaril je, da je ta načrt odobrilo 54 držav in da je proti njemu glasoval samo sovjetski blok petih držav.

"Torej kako to dejstvo soglaša s Stalinovimi izjavami, da je Sovjetska zveza zainteresirana za končanje korejske vojne?" je vprašal Eden. "Če bi bil Stalin res zainteresiran za to, bi mu bilo treba samo odobriti načrt Indije ali vsaj dati priliko razprave o njem.

"Strinjam se z izjavo indijskega premierja Nehruja, ki je dejal, da je prav, da so Indijci predložili ta predlog. Ta predlog je namreč velike vrednosti, čeprav so ga Kitajci zavrnili, kar je posledica sovjetske odklonitve in čeprav za sedaj še ne moremo predvidevati skorajšnjega konca te vojne.

"Zagotavljam vam, da bomo nadaljevali s prizadevanji za dosego premirja pod pogoji, pod katerimi bodo zaščiteni naši vojni ujetniki kakor tudi načela, za katerimi stoje Združeni narodi."

Predlogi za dodatke državni ustavi v zakonodaji v Columbusu, O.

Starostna doba za volilno pravico naj bi bila znižana od 21 na 18 let; termin governerja naj bi trajal štiri leta.

COLUMBUS, O. — V torek popoldne so bili ohijski zakonodaji predloženi dodatki ali amendmendi k državni ustavi, ki priporočajo, da se da 18-letnikom volilna pravica in da se podaljša governerjev termin od dveh na štiri leta.

Zbornica se je razšla do ponedeljka s sporazumom, da ostanejo člani finančnega odbora v Columbusu, kjer bodo ponovno razmotrivali o legislaciji, ki predlaga $8,500,000 za izvedbo reformnih programov za kaznilnice.

Predlog, ki priporoča podaljšanje governerjevega termina, priporoča podaljšanje na štiri leta tudi termin petih administracijskih uradnikov: podgovernerja, generalnega odvetnika, državnega tajnika, državnega blagajnika in državnega avditorja.—

Požig božičnih drevesc v Clevelandu

CLEVELAND. — Lepi čas jaslic in božičnega drevesca je minil. V torek zvečer so v Clevelandu sežgali tisoče božičnih drevesc, to je dvanajsto noč od Bočiča, ki pomeni konec božične sezone.

Smrečice so krasno gorele; toplota ognja v mrzlem večeru in prijeten duh smrečja in smole je privabil stotine ljudi, ki so prišli gledat ta prizor.

Na Memorial Shoreway, ob jezeru v bližini E. 22. ceste, so sežgali nad 40,000 drevesc, ki so predstavljala božično investicijo v znesku $100,000.

Ob tej lepi slovesnosti ob jezeru je svirala godba, prepevali so pevci, Rev. Mathias Daroczy, župnik madžarske cerkve na zapadni strani mesta, pa je opravil lepe cerkvene obrede.

Požar v hotelu v Toledu

TOLEDO, O. — Trideset gostov v tukajšnjem Willard hotelu je moralo iz svojih postelj in bežati iz sob, ko je nastal v hotelu požar, ki ga je povzročila na zofi tleča cigareta. Ogenj je povzročil samo za 250 dolarjev škode.

Beg družine bivšega rdečega oblastnika v zapadni Berlin

BERLIN. — Zapadnonemška tiskovna agencija poroča, da so žena dr. Karla Hamanna, bivšega vzhodnonemškega ministra za trgovino, in njeni štirje otroci, pribežali v zapadni Berlin.

Dr. Hamann je bil odstavljen s svojega položaja dne 16. dec. lanskega leta. — Poročila tudi naznanjajo, da je bil dr. Haman aretiran pretekli mesec, ko je hotel prekoračiti mejno črto ter se izmuzniti v zapadni Berlin.

Kanadske oblasti so začasno omejile priseljevanje v deželo

Izmed vseh priseljencev so se najbolje znašli nizozemski poljedelci.

OTTWA. — Po uradnih napovedih je imelo do konca pravkar končanega leta priti v Kanado poleg več tisočev priseljencev iz raznih držav celinske Evrope tudi približno 40,000 novih priseljencev iz Velike Britanije. Po nedavno objavljenih statistikah se je v prvih devetih mesecih lanskega leta preselilo v Kanado 23,000 Nemcev, približno 20,000 Nizozemcev in nad 17 tisoč Italijanov. Izmed teh so se najbolje znašli nizozemski poljedelci. Od 15,000 nizozemskih kmečkih družin jih ima 4,500 že svoje kmetije.

Od 4. julija je kanadska vlada omejila priseljevanje , razen za nove priseljence iz Vel. Britanije, Združenih držav in Francije. Ta ukrep so sprejeli, da bi preprečili zimsko brezposelnost.

K nujnosti omilitve naselitvenih omejitev pa sili dejstvo, da se nad 10,000 Britancev namerava preseliti v Kanado in čakajo zdaj na izselitveni vizum.

Philadelphiji grozi stavka voznikov avtobusov

PHILADELPHIA. — CIO unija transportnih delavcev je izjavila, da bo proglasila stavko voznikov avtobusov, ako družba ne pristane na "dober kontrakt" z unijo.

Prepoved prodaje vojnih igrač v Italiji?

RIM. — V torek je bil v italijan. parlamentu vložen predlog, da bi se prepovedalo v Italiji prodajanje vojnih igrač, kakor pušk, tankov in podobnega.

Zgodovinska poslanica predsednika Trumana

PREDSEDNIK TRUMAN je poslal včeraj popoldne kongresu svojo zadnjo poslanico, ki bo šla v zgodovino kot ena najvažnejših poslanic, ki so bile kdaj prebrane v ameriškem kongresu. Predsednik je zdaj prvikrat in javno povedal, da so Združene države razvile hidrogensko bombo, nakar je opozoril Stalina, da bo ta bomba pomenila "konec vašega režima in vaše dežele" v slučaju nove vojne.

Z zadnjimi preizkušnjami na pacifičnem otoku se je pričela "nova doba destruktivne sile, v primeri s katero je pritlikava rušilna sila atomskih bomb, ki so padle na Hirošimo in Nagasaki".

"Na srcu imam nekaj, kar bi ral povedal Stalinu", je rekel predsednik v svoji poslanici. "Vi (Stalin) se sklicujete na Leninovo prerokovanje, da v razvoju komunistične družbe mora priti do vojne med vašim in našim svetom. Toda, ko je Lenin živel, še ni bilo tega destruktivnega orožja. Vojna je zdaj izpremenila svojo obliko in svoje dimenzije. Ona ne more pomeniti drugega kot konec vašega režima in vaše dežele."

Predsednik je ponovil svoj apel za učinkovito mednarodno kontrolo atomskega orožja, čigar uporaba ne more dovesti do drugega ko do konca civilizacije in sveta.

Glede svojega naslednika Eisenhowerja je predsednik rekel, da bo prevzel na svoja pleča "najtežje breme in največje odgovornosti, ki so padle še kdaj na kakega človeka. "Jaz in mi vsi mu želimo največjega uspeha pri izvrševanju dolžnosti, ki bodo kmalu njegove".

Predsednik Truman je posvetil pozornost tudi socialnim pridobitvam ter položil kongresu na srce, naj ne krene s poti prizadevanja po socialnih izboljšavah. Toda najgloblji vtis so naredile na vse navzoče zakonodajalce kakor tudi na ljudi vsega sveta njegove resne in svečane besede, naslovljene na Stalina in njegove oprode, ki drže v svojih rokah usodo sveta. Resnosti in svečanosti teh strahotno pomembnih in neobhodno potrebnih besed so se zavedali vsi navzoči in upati je, da niso šle neslišane tudi mimo ušes rdečega diktatorja v Kremlju.

O tej zgodovinski poslanici bomo jutri podrobno poročali. —

NOVI GROBOVI

Ida A. Mora

Umrla je Ida A. Mora, rojena v Clevelandu, toda madžarskega pokolenja. Stara je bila 49 let. Zapušča moža Franka in pet otrok, 4 brate, 3 sestre in 7 vnukov. Pogreb bo iz Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 9. uri v cerkev sv. Kristine in na St. Mary's pokopališče na Clark in West 38. St.

Antoinette Perko

o kateri smo že včeraj poročali, je umrla v Mt. Sinai bolnici ob 6. uri včeraj zjutraj, previdena z zakramenti za umirajoče. Bila je stara 53 let in doma od Kostanjevice na Dolenjskem, nahajajoča se v Ameriki 38 let. Zapušča soproga Franka, doma iz vasi Breg, fara Zagradec, sestro Mary Bogatski, polbrate Frank, Math in Vincent Rogelj, in 3 vnuke. Družina stanuje zadnjih 30 let na 1106 E. 147. St. Pripadala je društvu sv. Ane, št. 4 SDZ. Pogreb se bo vršil v cerkev sv. Jožefa v Collinwoodu v soboto ob 10. uri. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldan ob 5 uri v Grdinovemu zavodu na E. 62. St. Pokopana bo na Calvariji.

Joseph Hočevar

Po dolgi mučni bolezni je preminul na svojem domu rojak Joseph Hočevar, stanujoč na 3433 E. 78. St., v starosti 76 let. Ranjki je bil doma iz fare Krka na Dolenjskem, odkoder je prišel sem pred 50. leti. Spadal je k društvu sv. Lovrenca št. 63. K. S. K. J. ter društvu sv. Imena. Tukaj zapušča žalujoče sinove Bernard, John, Anthony, Louis ter hčere Mary Takacs in Angela Meyers, vnuke in pravvnuke. Pogreb se bo vršil iz Louis Ferfolia zavoda v soboto zjutraj ob 8:30, v cerkev sv. Lovrenca ob 9 uri, in nato na pokopališče.

PFC. James Meglan

V Cleveland je dospelo truplo mladeniča P. F. C. James Meglana, ki je bil ubit v bitki v Koreji dne 14. okt. 1952. Ob času smrti je bil 23 let star. Tukaj zapušča soprogo Constance, rojeno Morris, stanujočo na 4273 E. 160. St., očeta Jamesa st., mater Nettie, rojena Sintic, sestro Janet in staro mater Amelijo Meglan in več sorodnikov. Družina Meglan živi na 18744 Abby Ave. Rojen je bil v Clevelandu in je pohajal v Euclid Central High in potem 3 leta v Ohio State University, dokler ni bil poklican v armado. Bil je član društva Blejsko jezero št. 27. SDZ. Pogreb se vrši v soboto popoldne ob 1:30 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. na Highland Park pokopališče. Truplo bo položeno na mrtvaški oder ob 4:00 uri v petek popoldne. Po želji družine se prosi da se darovi namesto venca izročijo za namen National Foundation of Infantile Paralysis.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Ob 35-letnici poroke—

V petek 9. jan. obhajata poznana rojaka Mr. in Mrs. Joseph Meglich, lastnika "Clover Dairy", slovenske mlekarne na 1003 E. 64 St. 35-letnico svojega zakonskega življenja. Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi in želimo, da bi dočakala tudi zlato poroko.

Letna seja—

St. Clair Rifle Club ima v petek 9. jan. ob 8. uri zvečer svojo redno letno sejo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Na dnevnem redu so volitve novega odbora.

Poroka—

V soboto 10. jan. ob 10. uri se poročita v cerkvi sv. Lovrenca Jeannette Bizjak, hči Mr. in Mrs. Paul Bizjak, 8902 Macomb Ave., in Godi Mella, sin Mrs. Louise Mella, 4417 Warner Ave. Bilo srečno!

Novi uradniki—

Klub Ljubljana ima za l. 1953 sledeče uradnike: predsednik Ludvig Prosen, podpredsednik Frank Segulin, tajnica Frances Julylia, 832 E. 209 St., tel. KE 1-0325, blagajnik Louis Godec, zapisnikarica Louise Derdich. V nadzornem odboru so: Andy Ogrin, John Oshaben, Joseph Susnik. Frances Gorjanc je kuharica, Joseph Plevnik stric, — Frances Rupert teta, Louis Starman pa maršal. Seje so zadnji torek v mesecu v AJC na Recher Ave.

Skupno sv. obhajilo—

Društvo Najsv. Imena fare sv. Vida ima skupno sv. obhajilo v nedeljo pri sv. maši ob osmih. Po maši bo skupen zajtrk in važna seja v šolski dvorani. — Popoldne ob dveh bo pa ura molitve, na katero so vsi farani vabljeni. Angleško pridigo bo imel Rev. Edward Pevec, pomočnik pri sv. Lovrencu. Potem sledi slovesen sprejem novega članstva. Zaključek bo s slovesnim blagoslovom in skupnim petjem litanije Matere božje.— Po cerkveni pobožnosti naj pridejo člani in njih družine nazaj v šolo na družabni sestanek.

Požar v Minnesoti;

ROCHESTER, Minn. — Požar v tem mestu je upepelil neko dvonadstropno poslopje, iz katerega so k sreči rešili 22 ljudi.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Truman ima za seboj podporo in soglašanje republikanskega 83. kongresa v svojem svarilu Sovjetski zvezi.

SEATTLE, Idaho. — Veliko najeto letalo, v katerem je bilo 37 vojakov, ki so se vračali iz Koreje, je pogrešano nekje nad gorami držav Idaho ali Wyoming.

BERLIN. — V Vzhodni Nemčiji se je pričela splošna komunistična čistka zadnjih 2,700 židov, ki so še ostali v Vzhodni Nemčiji, kateri vladajo komunisti.

CLEVELAND.—Tukaj so otvorili včeraj nov most preko reke Cuyahoga. Pod mostom bodo lahko plule največje ladje.

Posvet med Dullesom in W. Churchillom v New Yorku

Tekom posveta državnikov so protiangleški piketi korakali pred hišo gor in dol.

NEW YORK. — John Foster Dulles, novoimenovani državni tajnik, je imel v torek dve uri trajajoč razgovor z Winstonom Churchillom, predsednikom angleške vlade.

Dan poprej pa se je Churchill razgovarjal z novoizvoljenim predsednikom Eisenhowerjem. K razgovoru s Churchillom je spremljal Dullesa Winthrop W. Aldrich, ki bo postal ambasador v Londonu.

Churchill in Dulles sta se sestala na domu Bernarda Barucha, starega Churchillovega prijatelja.

Med razgovorom se je zbralo pred Baruchovim domom na Peti Avenue več protiangleških piketov, ki so s korakanjem gor in dol protestirali proti Churchillovemu posetu Amerike.

Razstrelba v Benetkah

BENETKE, Italija. — Na neki transportacijski barki so ekspodirale ročne granate, ki so bile natovorjene na osmih železniških tovornih vagonih. Ubitih je bilo sedem, ranjenih pa devet ljudi. Na mesto eksplozije je priveslalo stotine gondolerjev, ki so pomagali pri reševanju ljudi.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

SEJA Lige (clevelandske podružnice) bo v petek zvečer ob 8. Vljudno vabim vse odbornike in prijatelje, da se udeleže seje v čim večjem številu. Obravnavali bomo tudi program letošnjega leta. — Matt F. Intihar, predsednik.

MOHORJEVE KNJIGE. Clevelandski naročniki, ki knjig niso prejeli naravnost iz Celovca, naj se oglasijo v naši pisarni in dvignejo knjige. Danes bo naša pisarna odprta tudi zvečer do pol 7.

PAKETE za Slovenijo pošiljajte preko Lige. Da olajšamo pošiljanje preko naše pisarne, bo pisarna odprta vsak ponedeljek in četrtek tudi zvečer do pol 7. Če pošiljaš preko Lige, podpiraš Ligine namene.

Vremenski prerok pravi:

Danes dež, poledica in mraz.

Ameriški komunisti izgubljajo bitko z Ameriko

ZNANA REVIJA "TIME" od 5. januarja t. l. objavlja o komunizmu v Ameriki sledeče poročilo:

"Odkar je bila leta 1919 v Ameriki ustanovljena komunistična partija, je bila v vojni z Ameriko, ki jej je pa kljub temu omogočala skoraj ves čas nemoteno delovanje in porast, tako da je lahko v relativni varnosti vršila svoje poslanstvo zarot in infiltracije. Med letom 1933 in koncem druge svetovne vojne je bila celo dejansko mnogokrat pestovana in bodrena. Obratno točko je povzročil šele Hissov slučaj. Od leta 1948 dalje pa so pričele oblasti bolj trdo nastopati proti komunistični partiji.

Poglejmo, kaj je vojna Amerike proti komunistični partiji doslej dosegla.

Vidna partija (to je ona, ki je na površju) je danes na slabšem kakor je bila pred tridesetimi leti. Skoraj vse znano vodstvo partije ima sitnosti z zakoni. Leta 1949 je bilo obsojenih v ječo enajst članov narodnega odbora partije, kateri odbor šteje 12 članov. Od teh enajstih je osem v ječi, trije so pobegnili, s čemer je zapadla niih varščina oz. poroštvo. Dvanajsti je partijski predsednik, 72-letni W. Z. Foster, ki je bolan in je tudi pod obtožbo.

Lansko leto je bil obsojen drugi team komunističnih voditeljev, 21 po številu. Vsega skupaj je bilo od leta 1948 obtoženih in obsojenih 85 komunističnih voditeljev, ki so imeli ključne položaje v ameriški komunistični partiji; v zadnjih osmih letih je bilo deportiranih 88 komunistov-nedržavljanov.

Javno članstvo se je znižalo na manj kot 30,000 članov.

Finance komunistov so v slabem stanju. List Daily Worker, ki se že vsa zadnja leta nahaja v finančnih težavah, je pretekli mesec objavil prošnjo za denarno pomoč.

Skoraj 150 komunist. front je izgubilo svojo koristnost, ker jim je vlada prepovedala delovanje. — Pred enim desetletjem so komunisti zelo infiltrirali delavske unije, kjer so reprezentirali 20% čanstva organziranga delavstva, danes pa predstavljajo samo še 2 odstotka.

Tudi "nevidna" partija (kamor je spadal Alger Hiss), je doživela težke udarce. Obsodbe Algerja Hissa, Harry Golda, Davida Greenglassa, Mortona Sobella, zakoncev Rosenberg in drugih so silno zavrle partijske operacije.

Eksistenca partije je bila zmerom v znamenju zarotniške atmosfere, toda od leta 1948 dalje je postala ta atmosfera defenzivna ali obrambna. Hranjenje rekordov članstva je bilo prepovedano in zadnja štiri leta ne izdaja partija svojim članom nikakih članskih izkaznic ali kart. Rekorde partije so uničili ali skrili, javni shodi so padli na minimum; raba telefona in pošte je silno omejena.

Članstvu je ukazano, da mora imeti sestanke in seje svojih celic v avtomobilih in po restavracijah, nič več v privatnih domovih in stanovanjih. Po zadnjih odkritjih podtalnih FBI agentov v njihovih vrstah so komunisti demoralizirani; — vsak bivši komunist, ki postane vladni zaupnik, ojači med partijskimi člani sumničenje, ki ga že itak imajo v obilni meri drug za drugega.

(Konec jutri)

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA
Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES
United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 5 Thurs., Jan. 8, 1953

Razočarani

Pisali smo že, da je sedaj prva naloga zapadnih demokracij v borbi proti komunizmu, da si znova pridobe izgubljeno zaupanje pri narodih za železno zaveso, ki so razočarani nad njihovo politiko. Podpiranje Tita povzroča pač najhujšo posledico v tem, da narodi izgubljajo vero v Združene države. Ne morejo namreč verjeti, da se Amerika bori iz načelnih razlogov proti komunizmu, ko vendar podpira zagrizenega komunista Tita. Isto in morda še večje nezaupanje vlada napram Angliji. Njena vlada ga je povečala še s tem, da je povabila Tita na obisk v London. Angleži so svoj čas prisilili svojega kralja Edvarda, da je moral odstopiti, ker je hotel vzeti za svojo ženo ločenko, zdaj je pa povabila njih vlada krvavega tirana Tita, ki si poljubno menja svoje žene, na obisk. Ogorčeno prebivalstvo v Angliji se začudeno sprašuje, kako bi se mogla njih častita in plemenita kraljica razgovarjati s takim človekom. Ne samo za železnim zastorom, tudi v svobodnem svetu raste med narodi razočaranje nad nedosledno, nemoralno in kramarsko politiko, ki ljubimkuje s komunističnimi režimi.

Kakšen odmev je rodila za železnim zastorom brezznačejna politika Zapada, najlepše kažejo pisma iz Poljske, ki so bila objavljena v "News from behind the Iron Curtain" decembra 1952, ki jih izdaja ameriška organizacija "Free Europe." Naravnost pretresljivo je brati ta pisma, iz katerih se zrcali vsa razočaranost zasužnjenih narodov nad politiko zapadnih demokratičnih držav. Naj navedemo le dve značilni pismi iz te publikacije.

Učitelj piše:

"Dragi Ivan! Ti si ne moreš predstavljati, kako težko je tu na Poljskem sedaj življenje posebno za nas učitelje. Ta poklic, v preteklosti tako odličen, je postal sedaj vsem osovražen, ker mora biti vsak učitelj marksistični agitator in še polno drugih reči. Učitelj je nepriljubljen pri dijakih, na drugi strani pa mora živeti v okoliščinah vednega sumničenja od strani režima. Mi smo priče strahotnega duševnega nazadovanja, ganiti nas mora bodočnost teh, ki jih učimo. Ali bo kdaj ta mladina sposobna nositi breme odgovornosti potem, ko dosežemo svobodo?

Malo novic, ki jih dobivamo od vas, nas ne osrečuje. Jalta se prakticira v polni meri. Ali hočejo ti — zapadnjaki — z Jalto plačati ceno za svetovni mir? Ti si domišljajo, da "druga stran" — Sovjeti — to želi. Kakšna samoprevara in kakšna sreča, da ni tako! Rooseveltove velike besede o navdihnjenju narodov in dozdevno priznanje naše borbe in naših žrtev so značilne; človek sklepa z grenkobo, da nas je hotel postaviti v boljšo formo, da bi nas tako prodal za višjo ceno.

Nikomur ne zaupajte, Ivan! Ne zaupajte ne Angležem in ne Amerikancem v tem oziru, ker vsi to dobro vedo, kako je treba trgovati z vsem in za vse — v Jalti in drugod.

Ko smo prelivali svojo kri za skupno stvar, ko smo se preko človeških moči trudili, ko smo se potili za veličastni smoter, so ti trgovali in so končno prodali to navdihnenje narodov. Kratkomalo so prezrli usodo milijonov, nočejo nič vedeti o koncetracijskih taboriščih, o preselitvi milijonov, ki so poslani v smrt in stradanje. Zaprli so ušesa, če je kdo omenil Katyn. Churchill nam je dal mnogo naukov in mi bi bili kakor mali Adam, ki se ni nič naučil iz izkustva. Pustite tam to strašno zmešnjavo sveta, naj ga požre kaos. Mi bomo dosegli svojo nezavisnost brez milosti drugih. Ti nas krmijo s propagando, da bi mi zopet prelivali svojo kri. Ali naj jim mi ne predložimo mesto tega naš račun za našo škodo in naše žrtve, za njih sramotno politiko? Mi se ne bomo dali več voditi za nos po njih visokih besedah, tu in tam okrašenih z imeni Kosciuszko in Pulaski."

Mornar piše iz Poljske:

"Tu ni več poljskega naroda, tu je le še ljudstvo, ki se bori edino še za življenje. Med nemško okupacijo je vladala narodna edinost, zdaj pa vsak misli le na to, kako se bo preživel, kako bo molčal, da ne bi postal sumljiv. . .

Nam je dovolj tega. Od leta 1939. smo bili varani. Izgubili smo milijone ljudi. Zakaj? Čemu? Samo zato, ker smo poslušali radijske novice, ki so bile enako gnile kot sedaj. Vi mislite, da se jezimo na Sovjete? Niti najmanj ne! Sovjeti skrbe za svojo lastno korist. Edina krivda je na zapadnih silah, ki so nas prodale. Sedaj hočejo prikazati, da je bila to edino Rooseveltova krivda. Lahko je metati krivdo na mrtvega. Milijoni našega naroda trdijo, da bi bilo najbolje, če bi sploh opustili poljski problem, ker nas bo itak Sovjetska Rusija v nekaj letih likvidirala kot je Litvo, Estonsko in Romunijo. In kdo se sedaj briga za te narode? Če bo šlo tako naprej, se ne bo nihče dvignil, da si tako vsaj ohrani gole življenje.

Mornarji imamo dovolj prilike, da vidimo, kaj se godi po svetu, vidimo, da gre kavčuk iz Cejlona na Kitajsko, sirovine iz Rotterdama v Sovjetsko Rusijo in na Poljsko, švicarski inženirji pa zbirajo stroje na naših ladjah v Gdansku. Ali misliš, da Anglija in Amerika delata za to, da bi nas osvobodili? In ti hočeš, da mi verjamemo zapadni propagandi, ameriškim časopisom po skušnjah zadnje vojne? Poljski narod se je izpremenil tako, da noče več misliti na to, da bi se udejstvoval in boril . . ."

Taka pisma sama povedo dovolj.

Ko je angleški predsednik vlade tu, naj bi mu naš novi predsednik pokazal samo ta pismo. Poglavitna naloga naše nove administracije je, da si pridobi z načelno politiko zaupanje narodov po vsem svetu s tem, da obsodi politiko Jalte in Teherana.

M.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Nega božiča brezi snega

(Nadele)

"To de takša brozga, ka Bog pomagaj. Če bi bar eden den prle zmrzovalo, ka bi na zmrznjeno spadno sneg. K polnočki do samo tisti lehko šli, šteri imajo visike črevlje. Prek po Trebeši de se do kolen vdiralo." Naj z bratom Tinčom to dedekovo napovedavanje slabe poti do cerkve je ne dosta vznemirjalo. Glavno je, ka imamo sneg i s snegom božič. Včasi odvečera sva šla v Hrastje po mah. Ovači se zna zgoditi, ka se sneg stopi prle kak smo imeli mah v hiši.

Oča pa dedek sta po obedi v pojati nekšo leseno šker popravljala. Ženske so imele izda delo v kuhinji. Midva s Tinčom sva skrma odišla za hišo. Na podstenji je ležala stara zamazana travnjača. Tam je ostala šče od tistoga časa, kda so vjesen seme iz tikvij jemali. Tinč jo vkup zasukne i poveže s traclinom, te pa skočiva prek plota i se zaženeva dol po bregi v Črete. Srečo sva imela. Mati so naj ne videli. Bila sva že skoro pri Hrastji. Vjesen so Črete dvakrat bile pune vode. Te se je pa odteklo i samo po sredini je v ozkom jarki ešče curljala voda. Če se dobro zaženeva, zlehka preskočiva tisto.

"Ti skoči prvi. Če ti prideš prek, te jaz tudi," je pravo moj poldrugo leto starejši brat. Pogledno sam, kak široko je, te sam pa stopa par stopajov nazaj i se zadnao z vsov silov . . Srečno sam se zapopičo z nogami na drugom bregi potočka.

Tinč je šo nekaj metrov više. Tam naj bi bilo ešče vožiše. Travnjačo vrže prek vode k meni, te se pa tudi on zažene . . "Čup" se je čulo, Tinč pa do kolen v blatnoj vodi! Friško potegne noge iz blata i stopi na suho.

"Za Božjo voljo, ves si blaten"

"E, to je nikaj ne. Samo hitro idiva, ka nabereva mah. Kda va šla domov, te si tam v čistejšoj vodi operem hlače i pučale. Te de že kmično i nišče nede vido. Prek noči se pa itak vse lepo posuši . . ."

V nekaj minutaj sva bila že pri tistih hrastaj, kde sva znala za mah. Hodilo se je lepo po suhom snegi, i sva se smejala, kak je Tinči v punčolaj čapukala voda pri vsakšem stopaji. Pod hrasti je bilo komaj kaj snega. Maha je bilo telko, ka bi bilo zadosta za jaslice v čerensovskoj cerkvi. Pa kaj lepi, zeleni, gosti. Tinč je razprosto travnjačo. S sebom je imeo stari biček za tri krajcare. Za rezati mah je bio ravno dober. Kak pralka velke kose sva zlagala v travnjačo. "Ešče ednok, te de pa zadosta."

Samo bilo je ešče dosta časa do noči. Kda de se mračilo, te va šla. Ovači do mati videli, kakši je Tinč. Začnola sva kose maha zlagati v to formo, kak de trbejo za jaslice. Bilo ga je zadosta.

"Če mi Matajov štef da fračo, te jemi lehko nekaj kosov dava," se je veselio Tinč.

"Kak va pa skakala prek vode z mahom," sam se s skrbjov spomno.

"Ve nede trbelo skakati. Zdaj de mračno i lahko ideva dol do mosta. Nihče naj nede vido."

Tak se je tudi zgodilo. Pri mosti si je Tinč šteo oprati zamazane hlačnice. Te sva pa ovarala, ka so bile trde. Zmrznile so i blato je ne šlo dol.

"E, ve mati nikaj nedo pravili. Pokaževa mah i de vse dobro." Pa so naj oča prvi videli. To je bila sreča. Včasi v konjsko štalo i Tinča sezujejo. Vnuče so bile črne kak če bi je v tinto pomočo. S senom obrišejo zamaza — hlače, te ga vzdignejo i odnesejo v hižo . . .

Oča pa mati sta se nekaj kregala zavoljo naju, liki kaj hujšega ne bilo. Samo drugo zajtro Tinč ne smeo iz postelje. "Ve pa vidiš, kakše vroče čelo ima," so s skrbjov pravili mati i šli v kuhnjo. Skuhali si vroč lipov tej za Tinča

Stara mamica i strinina Polona sta začnole delati božično drevo i jaslice. Tudi jaz sam pomagao, samo Tinč je morao ostati v postelji i vse to samo ozdeleč gledati . . .

(Drgoč konec).

—o—

Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ vabi na veselico

Cleveland, O. — Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 S. D. Z. priredi v soboto 10. januarja v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju veselico ob priliki društv. 40-letnice. Navada našega društva je, da ob takih prilikah vedno dobro postrežemo z vsem, kar k dobri veselici spada, zato se bo pripravljalni odbor tudi letos potrudil, da preskrbi vse potrebno glede prigrizka in bo tudi kaj dobrega za zaliti tako, da gotovo ne bo nihče opešal, če bo preveč plesal ali premočno pel, ker se bo dobilo v prizidku dovolj okrepčila, da se takim neprijetnim zadevam lahko odpomore.

Godba bo tudi prvovrstna tako, da se bodo pari kar sami od sebe vrteli. Igral bo znani Vadnalov orkester. Vstopnina bo naravnost po razprodajni ceni, to je 75 centov za osebo, kar je danes skoraj kot zastonj. Odbor vljudno vabi vse članstvo, njih družine in prijatelje in vsakega, komur je za dobro zabavo in želi vžiti v dobri družbi par veselih uric, naj nas poseti v soboto zvečer 10. januarja v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

Končno pa vabim in želim, da se članstvo društva udeleži drugi dan, to je v nedeljo 11. januarja naše redne seje kolikor mogoče številno, da tako začnemo novo leto tudi v tem oziru z dobrim vzgledom. Hrvat sicer poje: "Samo nemoj priti malo, malo, malo, — da Ti ne bi škodit znalo, znalo, znalo." Zato mislim, ni ravno potrebno, da bi kdo rekel: "Ja bil sem na veselici, pa nisem mogel drugo jutro na sejo ker . . . ." Zato pridite na sejo, da bo vsaj začetek dober. Seje se vrše v navadnih prostorih in ob istem času kot pretekla leta, a srečni član, ki bo na seji navzoč, bo tudi v bodoče odnesel 2 dolarja. Torej pridite na sejo.

Z bratskim pozdravom za društvo Clevelandski Slovenci št. 14. SDZ.

Matthew Penko, zapisnikar.

—o—

— Arkansas ima 47 toplic; nekatere od njih so v državni upravi.

Kulturno življenje v Chicagu

Chicago, Ill. — Skoro moram napisati nekaj o slovenskem kulturnem udejstvovanju v naši naselbini, sicer bodo rojaki po svetu mislili, da smo Slovenci tu čisto zaspali.

Ena izmed najlepših prireditev v letošnji zimski sezoni je bilo gotovo slovensko *miklavževanje,* ki ga je priredila Podružnica Lige kat. slov. Amerikancev. Tokrat je bila v naši naselbini prvič igrana opereta "Miklavž prihaja." Kljub razmerom kratkemu času, ki so ga imeli za vaje, so se igralci dobro odrezali tako v igri kot tudi v petju. Za staronaseljence je bilo to nekaj novega. Na odru so igralci prikazali kos raja z velikimi in malimi krilatci, ki so rajali in prepevali, da jih je moral celo sv. Peter (Stanko Mašič) miriti. Dobra sta bila tudi čevljar Krišpin (Filip Stanovnik) in krojač Gerald (Frank Sevčnikar). Posebno lep je bil njun dvospev. Mičen je bil prizor "seja v peklu," kjer je krdelo rogačev z Luciferjem (Tone Guštin) na čelu izražalo svoje veselje nad onimi, ki niso bili dovolj pridni. Prav dovršen tip hudičkov sta podala Škratulin in Kosmatin (Fišinger in Koščak). Bila sta izvrstna v petju kot tudi v igri. Vlogo sv. Miklavža je igral dr. Lujo Leskovar.

Nova dvorana je bila polna in navzoči so izrekli željo, da bi se prihodnje leto miklavževanje ponovilo.

Podružnica Lige ima redne mesečne sestanke s predavanji. Na zadnjem sestanku je predaval g. Jože Bernik o *"Problemu gospodarstva v slov. državi."* V zanimivem predavanju je v začetku povdaril, da ima vsak narod pravico do lastne države, od njega samega pa zavisi ali to pravico uveljavi ali ne. Pokazal je na razne težkoče, ki bi nastopile z ustanovitvijo lastne slovenske narodne države, izrazil pa je prepičan je, da te težave ne bi bile nepremagljive, če bo med Slovenci dovolj požrtvovalnosti in zavednosti. Tudi slovenska emigracija bo morala po svojih močeh pomagati. Razvila se je živahna debata, v kateri je ing. Remec povedal, kako smo bili Slovenci v jugoslovanski državi večkrat zapostavljeni v gospodarskem oziru in smo morali nositi večja bremena kot ostali narodi. Za Hrvate je trdil, da so morali plačevati trikrat več davkov kot Srbi, Slovenci pa celo šestkrat toliko.

Za nedeljo 18. januarja se nam zopet obeta prav zanimiva prireditev. V Chicago bo prišel g. Anton Grdina iz Clevelanda in bo imel tu v okviru Slov. narodne zveze predavanje o stari domovini. Predavanje bodo poživile prav zanimive in najnovejše filmske slike iz LR Slovenije, Koroške, Trsta in Gorice. Predavanje se bo vršilo ob pol štirih popoldne v dvorani pod cerkvijo sv. Štefana. Vstopnine ne bo, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki za Katoliški dom v Gorici. Naj ne bo Slovenca ali Slovenke v Chicagu, ki se ne bi udeležil tega zanimivega predavanja. Rojakom radi pomagamo, kolikor le moremo, zato bomo gotovo z veseljem pozdravili v svoji sredi g. Anton Grdino, o katerem vemo, da je izvrsten predavatelj, lepe pa so tudi slike, ki jih bo prinesel s seboj.

Morda se bomo v predpustu tudi kaj zavrteli, morda bomo imeli tudi kaj zavrteli, morda bomo imeli tudi kaj obceti, toda o tem pa drugič.

Vsem naročnikom in čitateljem AD v Chicagu in okolici želim prav veselo in uspehov polno novo leto 1953.

Ludvik Jelenc.

—o—

Radovednost

— Zakaj hočeš biti po smrti na vsak način obduciran?

— Ker bi rad vedel, kateri bolezni sem podlegel.

Kulturna Kronika

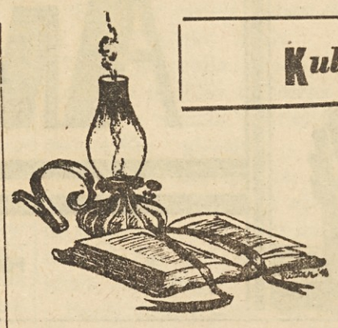

"Trojčki" v resnici — vesela igra!

Prijatelj Karel Mauser, ki navadno piše ocene o kulturnih priredbah za to le kolono, se je to pot opravičil, češ, da mu vest ne da, da bi pisal o stvari, ker je bila med igralci tudi njegova žena Mimi oz. Marija. To je razumljivo, kajti svoji ženi se človek vendar ne more zameriti s kritiko, če jo pa pohvali, se pa takoj oglasijo nevoščljivi jeziki, češ, vsak berač hvali svojo malho! In tako je padla name naloga, da napišem poročilo o nedeljski uprizoritvi veseloigre "Trojčki," ki je bila igrana za Ligo katoliških ameriških Slovencev. Da pa ne bo kdo pod napačnim vtisom, da sedim pri pisalnem stroju kislega obraza in dolgega nosu, naj takoj pojasnim, da pišem tole poročilce z največjim veseljem, kajti igro sem vseskozi užival in smejal se že dolgo nisem tako sproščeno.

Motiv in zaplet in razplet "Trojčkov" je sicer stara stvar, neštetokrat ponovljena v različnih oblikah na domačih in svetovnih odrih, kljub temu pa vedno svež in zabaven. Dva lahkoživca, koncipijent Srečko Skubec in odvetnik Stojan Skubec sta v denarni zadregi. Srečko ima bogatega strica tovarnarja Maslovca, ki ga zalaga z denarjem in katerega je naplahtal, da je poročen in oče trimesečnega otroka. Tudi iz najnovejše denarne zadrege se skuša rešiti z novo brzojavno prošnjo, v kateri se laže, da je padel iz letala ter se pobil. Komaj pa odda brzojavko, ko se bogati Maslovec in njegova žena nenadoma pojavita na pozorišču, kar ustvari podlago za celo vrsto komičnih presenečenj in zapletljajev, ki se jim človek mora smejati. Stvar je kot nalašč za predpustni čas, zlasti, če je tako izvrstno igrana in režirana, kot je bila to pot.

Igrali so seveda igralci "Slovenskega odra," ki so spet pokazali, da imajo nekaj prav talentiranih moči za takšne uprizoritve. Režiral je Pavle Intihar, ki je pokazal, da se razume na svoj posel. Igra je potekala vseskozi gladko, spontano in neprisiljeno, tako, da so prišli vsi šaljivi zapletljaji in razpletljaji do polne veljave, kar je pri takšnih uprizoritvah posebno važno. Bila je v resnici — vesela igra!

Milan Dolinar v vlogi koncipijenta Srečka in Milko Pust kot odvetnik Stojan Skubec sta bila naravna, v svojem elementu in vseskozi neprisiljena. Ni dvoma, da sta oba talentirana komika. Marija Mauser, ki sem jo to pot videl šele drugič na odru, se je tudi takoj znašla v vlogi lepe in živahne rdečelase Stojanove žene Jelke, ki ji je prav pristojala. Tudi ona kaže obetajoč talent za lahko, šaljivo igro. Njeno živahno, navihano sestro Pavlo je prav tako dobro podala naša stara znanka Pavla Dolinar, ki se zdi kot rojena za takšne vloge. Ivan Martinc je podal tovarnarja Maslovca, ki ima tudi precej močno lahkoživo žilico, prepričevalno in neprisiljeno. Maslovčevo ženo Bredo je igrala Anica Hočevar, ki je v splošnem zadovoljila, poznalo pa se ji je, da ji vloga meščanske gospe ni bila preveč domača. Zelo smešen je bil Pavle Intihar kot Pavlin snubec Luigi Pazzanelli s svojo "italijansko slovenščino," s katero je vzbujal mnogo smeha. Janez Hauptman je izvrstno igral odvetnikovega slugo Marka, ki se mu je prav podala. Tudi Julka Meglič je bila prepričevalna kot hišna Špelica, dočim je Janez Varšek dobro odigral kratko vlogo modnega trgovca Babška. Naj omenim še "trojčke" (Marjan Pust, Janez Vidmar in Vinko Rožman), ki pa so nastopili v plenicah in se še ne ve, kakšne talente in nagnjenja so prinesli s seboj na svet.

Šepetalka je bila Anica Nemec, ki je gotovo imela tudi nekaj zaslug za gladki, živahni potek igre. K boljšemu učinku so pomagale tudi k u l i s e, lepo opremljeno meščansko stanovanje pri Skubčevih, za katero je posodil pohištvo znani trgovec s pohištvom Al. Oblak. Obisk je bil prav lep. Liga in Slovenski oder zaslužita čestitke k uspešni priredbi.

Tako, pa sem se rešil inače kar nič neprijetne in kar hvaležne naloge, kajti o takihle priredbah je užitek pisati.

Ivan Jontez.

Izlet v staro domovino

Cleveland, O. — Že dolgo časa se nisem oglasila v AD., naj torej napišem danes nekaj vrstic. Najprej želim vsem srečno in blagoslovljeno novo leto. Hočem pa vam povedati nekaj posebnega. V nedeljo 25. jan. ob 5. uri popoldne bomo imeli priložnost obiskati našo staro domovino in več lepih krajev v Evropi. Ni vam treba skrbeti, kje boste dobili denar za pot. Stalo vas bo zelo malo. Pridite le v AJC na Recher Ave., kjer boste pri vratih plačali kake pol dolarja, pa se nato lepo ugodno usedli, nakar se bomo skupaj z našim prijateljem Antonom Grdino podali v ljubo rojstno domovino. Vsaj za nekaj ur bomo uživali ob pogledu na dom in domače kraje, ki jih človek nikoli ne pozabi. Anton Grdina je dejal, da kdor bo prišel ta večer gledat slike, bo gotovo odhajal zadovoljen. Vsi prisrčno vabljeni.

Predstava se vrši pod pokroviteljstvom Društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ.

Matilda Ropret.

—o—

Članom Društva Najsvetejšega Imena

Cleveland, O. — Nedelja 11. januarja je posvečena članom društev Sv. Imena. Pri vseh cerkvah, kjer imajo upeljano to bratovščino, imajo drugo nedeljo v januarju skupno sv. obhajilo. Prav je, da se te lepe navade držimo. Tudi pri sv. Lovrencu v Newburghu bo v nedeljo skupno sv. obhajilo za vse člane, mlade in starejše. Ali ni lepo, če oče in sin skupaj pristopita k sv. obhajilu? Mislim, da je. Pridite torej vsi! Med sv. mašo ob 7:15 bo sprejem v društvo. Med nami je še dosti mož in fantov, ki niso člani Društva Najsv. Imena. Pridite v nedeljo ob 7:15 k sv. maši in pristopite. Ni izgovora, da ne morete spolnjevati pravil društva, ni izgovora, da ste prestari ali da ne morete plačevati asesmenta. Izgovor pa bi morebiti bil po smrti in bi rekli: Veliko sem v življenju zamudil ali popraviti se ne da. Ponovno povdarjam, vsak katoliško misleči fant in mož naj bo član tega društva.

Prav lepo vabim zlasti tiste, ki so pozabili, da je Društvo Najsv. Imena najpotrebnejše od vseh društev. Zavarovalnina, ki jo daje to društvo, gre z nami tudi po smrti, med tem ko zapustimo vse druge zavarovalnine našim dedičem.

Vsem članom društev Najsv. Imena in vsem čitateljem Ameriške Domovine želim zdravo in zadovoljno leto 1953.

Jakob Resnik.

—o—

Žena: "Kdaj si pa pravzaprav sinoči prišel domov?"

Mož: "Ne vem; sem se tako bal, da bi te ne zbudil, da si še na uro pogledati nisem upal."

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Goriški grofi so se hoteli polastiti vrhovne vojaške oblasti v patriarhiji in si pridobiti kolikor mogoče furlanske zemlje, patriarhi pa so branili svojo posest in neodvisnost. Kako strastno sovraštvo se je vnelo med grofom Albertom in patriarhom Gregorijem, priča sramotni dogodek pri Rozaču leta 1267., kjer je goriški grof premagal svojega nasprotnika, ga ujel, na pol razgaljenega posadil na mršavo kljuse in ga ljudem v zasmed v sprevodu odpeljal v Gorico.

Šele češki kralj Otakar je rešil patriarha iz goriške ječe. Da so se vsled tega vneli novi hudi boji, je umevno. Še le smrt je rešila patriarha Gregorija hudega sovražnika. Umrl je leta 1269., ne da bi bil v škofa posvečen.

Po Gregorijevi smrti je bila patriarhovska stolica štiri leta prazna. Akvilejski kapitelj je pod vplivom češkega kralja Otakarja sicer izvolil solnograškega nadškofa Filipa, brata koroškega vojvoda Ulrika III. za patriarha, toda papež Gregor X. ga ni hotel potrditi, ker mu je manjkalo potrebnih zmožnosti. Leta 1273 pa je bil imenovan na to odlično mesto Rajmund iz ugledne milanske rodbine "della Torre" (1273—1299).

Za njim so prišli še trije člani tega rodu na akvilejsko stolico, tako da jo je imela imenovana rodbina 48 let v posesti. Tudi Rajmundova vlada je polna bojev z goriškimi grofi, ki so mu hoteli vzeti Tolmin, z Benečani, ki so vedno bolj širili svojo oblast po Istri in z Milanci, kjer se je rodbina Viscontijev povspela do vrhovne oblasti. Splošno patriarh Rajmund v teh bojih ni dosegel velikih uspehov.

Najznamenitejše njegovo bojno podjetje je bila osvoboditev Trsta leta 1289. Benečani so se hoteli polastiti važnega trgovskega mesta, ki je z njimi uspešno tekmovalo, in so ga oblegali z močno vojsko. Patriarh Rajmund pa zbere okoli 30,000 peščev, 5000 konjikov, si pridruži še Goričane in gre s to mnogobrojno armado nad Benečane, ki so spričo tolike bojne sile takoj zbežali. Trst je bil rešen, istrskih obrežnih mest pa vendar patriarh ni dobil nazaj, v čedadskem miru leta 1291. so bila prisojena Benečanom. Zaman se je trudil Rajmund, da bi si po smrti koroškega vojvoda Ulrika pridobil Ljubljano in pripadojoče ji gradove.

Zadnji Španhajm je sicer v svoji oporoki ljubljansko gospostvo zapustil akvilejski cerkvi, toda češki kralj Otakar važnega mesta ni hotel dati iz rok. Ko je goriški Majnard zavladal na Koroškem in Kranjskem, je Rajmund od njega iznova zahteval Ljubljano, pa tudi sedaj brez uspeha (1288). V zadoščenje je bilo patriarhu, da sta dva mogočna gospoda se priznala za vazala (podložnika) akvilejske cerkve, to sta bila Friderik iz Ptuja, ki je junaško branil svoje ogroženo mesto proti Madjarom, in grof Sternberg na Koroškem.

Rajmund je čutil, da grozi akvilejski cerkveni državi največja nevarnost od Habsburžanov. Zato je izkušal na kak način si pridobiti zvestih pomočnikov v nevarnosti; v ta namen je sklenil tudi zvezo s solnograškim nadškofom in vovbrškimi grofi Heunburžani. — Svojih cerkvenih poslov patriarh Rajmund ni zanemarjal. L. 1282. je imel veliko sinodo (cerkveni zbor) v Akvileji, ki je izdala stroge odredbe proti napadalcem cerkvenih oseb, roparjem cerkvenega premoženja, proti onim, ki ne plačujejo cervene desetine, ali ki cerkveno pokopujejo izobčence.

Sinoda je tudi ukazala slovesno praznovanje spominskega dne sv. Mohorja in Fortunata, zapovedala podložnim škofom, da morajo vsako leto obiskati akvilejsko stolnico in poročati patriarhu o svojih škofijah. — Župnijo Tolmin je patriarh podaril l. 1297. bčedadskemu kapitlju, v čegar oblasti je potem ostala mnogo stoletij. Ko je Rajmund della Torre umrl 1. 1299., je zapustil sloves viteškega in vzlic svoji bojevitosti pobožnega in spravljivega cerkvenega kneza.

Naslednja dva patriarha je imenoval papež Bonifacij VIII., ne da bi se oziral na volitev akvilejskega kapitlja. Prvi je bil imenovan Peter Gerra, ki je vladal komaj 20 mesecev, in po njegovi zgodnji smrti Otobono de Rabbi (1302 — 1315). Pod njim so se množila znamenja propada akvilejske cerkvene države. V deželi so se bojevali med seboj prevzetni plemiči in mnogokrat napadali tudi svojega deželnega kneza, na meji pa so prežali goriški grofi na vsako priložnost, da se okoristijo na račun patriarhov. Res se je grofu Henriku po mnogih bojih in praskah posrečilo, da je postal generalni kapitan v Furlaniji in si s tem pridobil vrhovno oblast nad vojaštvom. Vsled vednih bojev je bil patriarh Otobon mnogokrat v velikih denarnih zadregah in je moral podložnim cerkvam nalagati visoke davke, kar je povzročilo veliko nezadovoljnost med duhovstvom. Po smrti papeža Klementa V. so baje kardinali Otobonu dajali upanje, da postane njegov naslednik. Zaradi tega se je podal v Genovo na pogajanje, pa je že na poti umrl pri Piačenci.

Za Otobonom sta zasedla patriarhijsko stolico zopet dva člana rodbine Thurn: Gaston della Torre (1316—1318), preje nadškof v Milanu in Pagano della Torre. Prvi ni niti prišel v Furlanijo, ampak se je mudil nekaj časa na papeškem dvoru v Avinjonu in ko je preko Neaplja potoval v svojo škofijo, je po nesreči padel s konja in se ubil. Tem pomenljivejši je bila vlada naslednika, Pagana della Torre (1318—1332), ki je bil odločen in skrben cerkven knez. Pagano je bil preje škof v Padovi in si je že tam pridobil mnogo zaslug za povzdigo cerkvene dicipline in verskega življenja. Z goriškimi grofi in avstrijskim vojvodom Friderikom Lepim so ga družile prijateljske vezi. Zato je bilo pričakovati srečne in blagonosne vlade, toda prišlo je drugače.

Svojo cerkveno državo je našel Pagano v popolnem neredu. Grajska gospoda je živela v vednih bojih med seboj, duhovščina in meščani so bili razprti, roparski vitezi so prežali po cestah, napadali trgovce in onemogočili vsako trgovino med Koroško, Goriškem in Furlanijo. Največji roparji so bili plemiči Villalta, ki so obvladovali cesto čez Kobarid, Bovec in Predil. Potnikom so navadno ugrabili imetje, jih metali v ječo in jim le za visoko odkupnino zopet dajali prostost. Slednjič se nikdo ni več upal potovati po tej cesti. Mesto Čedad je vsled tega trpelo veliko škodo. Enako kakor plemiči Villalta so tudi gospodje Varmo, Ossopo, Prambrego živeli od cestnega ropa. Patriarh je drzne nasilnike pozval na odgovor, jih deloma kaznoval, a roparskih gnezd le ni mogel iztrebiti.

Nesreča je bila za patriarha, da se je zapletel v hude boje z mestom Milanom, kjer je hotel svoji rodbini zopet pomagati do vrhovne oblasti. Toda šestletni boj je bil brezuspešen in se je končal s popolnim porazom welfovske stranke, doma pa se je med tem anarhija le še bolj razširila. Še na večer življenja je moral Pagano izvojevati nove boje z goriškimi grofi in Frankopani, svojimi nekdanjimi zavezniki. Umrl je l. 1332. v mestu Vidmu (Udine), pa še po smrti ni našel miru. Ko so njegovo rtuplo nesli v Akvilejo, napade roparská tolpa sprevod, razpodi pogrebce, ugrabi mrliču nakit in dragocena oblačila. Razgaljeno truplo mrtvega patriarha Pagana so našli drugi dan kmetje in je prinesli v Akvilejo.

(Dalje prihodnjič.)

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
1. podpred.: STEVE J. KOSAR, 3502 No. Lombard St., Franklin Park, Ill.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
ANDREW GLAVACH, 2213 W. 21st Pl., Chicago, Illinois
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROTNI ODBOR:
JOSEPH PAVLAKOVICH 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
MARY KOVAČIČ, 2039 W. 21st St., Chicago, Illinois
FRANK LESS, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
Predsednik Atletičnega odseka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:
AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1952 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnin, poškodbin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrt milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani(cami) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za $250.00, $500.00 ali $1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom(icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 120.92% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pismeno ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

The Holy Family Bowling League of Joliet

Down the Lane

The first half of the Holy Family Society Bowling League is rapidly drawing to a close with only six games remaining. A much tighter race than last year, we find the team standings as follows:

	W.	L.
1. Singers	27	15
2. Ringers	21	21
3. Kegglers	19	23
4. Guzzlers	17	25

STRIKE

Hearty congratulations to N. Pope, who carries high single game honors with 253, this being 17 pins higher than last year's top score. Nice going, Norm.

SPARE

Chuck Elliott, new team captain of the Singers has a habit of being able to get that needed strike when it comes to "sticking" a man for a beer.

SPLIT

Gordon Bertagnoli, trying to make an extra buck on Friday nights from Rich Eichhorn has seen everything back-firing on him and as a result is digging down himself.

STRIKE

Old reliable "Shoes" is top man this year replacing Trizna as top man in the league.

Averages

Subar	172.36
Del Sasso	170.24
Metille	170.16
Trizna	166.32
Pope	166.15
J. Bennett	161.40
F. Fath	160.31
G. Wedic	161.14
Kunstek	157.27
Henry	155.15
Bertagnoli	154.23
Senenburg	154.10
L. Wedic	152.02
Kuciuba	148.28
C. Elliott	148.03
Wrobel	147.25
Eichhorn	147.21
R. Elliott	145.24
F. Wedic	138.33
M. Bennett	123.31

"Dick."

KUŽA S ŠESTIMI NOGAMI — Tisti, ki bi radi vedeli, če bi mogel pes s šestimi nogami teči hitreje od svojega tovariša s štirimi, bodo morali počakati, da tale kuža malo zraste. Sedem tednov stari psiček je last A. C. Dills, Fort Worth, Texas.

ODBOR ZA KAT. DOM V GORICI

Skupno s prispevki smo od mnogih dobrotnikov prejeli božična in novoletna voščila. Vsem se najlepše zahvaljujemo in tudi mi vsem iz srca želimo srečno in blagoslovljeno novo leto. Odzvali ste se klicu naših goriških bratov. Prepričani smo, da vam bo Bog obilno poplačal vaš dar za Dom, ki bo le Njemu služil.

V tem mesecu in tudi v poznejših bo g. predsednik A. Grdina obiskal razne večje slovenske naselbine, povabljen od domačinov zato, da pokaže na posebnih prireditvah filmske posnetke s svojega zadnjega potovanja v staro domovino. Dobiček teh prireditev bo za Katoliški dom v Gorici.

Sporočamo, da smo v tem kratkem času dosegli z našo nabiralno akcijo že vsoto dva tisoč dolarjev. To je lep uspeh, vendar smo še precej daleč od cilja, ki smo si ga postavili ob pričetku akcije. Prepričani pa smo, da boste še v naprej tako velikodušno prispevali v ta namen.

Objavljamo prispevke preteklega tedna:

$11.50 je darovala Slovenska moška zveza št. 6, Cleveland; po $10 Društvo sv. Janeza Ev. KSKJ št. 65, Milwaukee — in Društvo sv. Alojzija KSKJ št. 25, Ind.; po $5 so darovali: Slovenska dobrodelna zveza št. 50, Cleveland, Sv. Barbara KSKJ št. 23, Ohio, Sv. Cirila in Metoda št. 4, Minnesota, Collinwoodske Slovenke SDZ št. 22, Cleveland, Sv. Antona Padovanskega KSKJ št. 216, Penna., Sv. Jožefa KSKJ št. 69, Montana;

$10: Karl Kovačič, Penna.;

$5: J. Ovsenek, Cleveland, Leopold Simčič, Canada, Ludvik Vesel, Milwaukee, Franc Terčon, Detroit, Frank Klaus, Ohio, Jože Kozjek, Milwaukee, Avgust Cebron, Cleveland, John A. Ribic, N. Y., Mary Laurskl, Colo., Rev. dr. Milan Kopušar, Nebraska, Ivan Zorman, Cleveland, Ana Ahačič, Chicago, Mathias Klobucar, Chicago, Ana Lim, California;

$3: Rudolf Novak, Chicago;

$2: Jože Marko, Canada, Mrs. A. Planinšek, Cleveland, Frank Vaupotič, Chicago, Frank Škerjanc, Pa., Marjana Tominc, Ill., John Debeljak, Minn.;

$1: Mrs. J. Logar, Wash., Stefan Podgornik, Ill., John Primozich, Ohio, John Miklavsic, Euclid, Iv. Peterca Kosenina, Pa., N. N., Conn., Mrs. Agatha Antolics, Conn., Jakob Patrich, Utah, J. Habjan, N. Y., Mrs. A. Luin, Pa., Mrs. A. Levar, Milwaukee, Frances Suhadolnik, Ohio.

Vsem darovalcem se najlepše zahvaljujemo. Nadaljne prispevke bomo objavili prihodnji teden. Prispevke pošljite na:

Sklad za Slov. katoliški dom v Gorici,

7505 Myron Ave., Cleveland 3, Ohio.

—o—

Ribe žive globoko v morju

Skupina danskih znanstvenikov se je nedavno vrnila z ekspedicije po Tihem oceanu, kjer je raziskovala morje nad 9,000 metrov globoko. En član odprave je pripovedoval o življenju v velikih globinah pri Filipinih. Tam so iz morskih globin potegnili kakih 200 vrst rib, ki jih pred njimi še nihče ni videl. Nekatere ribe so živele celo 5,000 metrov globoko. To so čudne ribe, tanke in dolge, glave pa imajo zelo majhne. Nekatere imajo velike okrogle oči, druge so pa sploh brez oči.

Danski znanstveniki so dokazali, da se v globini 5,000 metrov živeča riba, ko jo potegnejo iz morja, ne razpoči zato, ker je prenehal velik pritisk, pod katerim živi v morju, marveč od toplote. Temperatura v globini 5,000 metrov znaša dve stopinji, na morski gladini pri Filipinih pa doseže 28 stopinj. — In ta velika razlika v temperaturi ribo raztrga.

Dolga pot

Gottfried Keller je moral iti nekoč na običajno večerjo, čeprav bi bil rajši stopil v gostilno, kamor je vsak dan zahajal. Toda pri večerji se je le toliko napil, da je pozabil svojo prejšnjo slabo voljo. Pozno ponoči je prišel domov, kjer ga je sprejela sestra, ki je bila zaradi njega v velikih skrbeh.

— Že ob desetih zvečer sem se obrnil proti domu, — ji je rekel.

— Nemogoče, — je odvrnila. — Saj je pot čisto kratka.

— Kratka že, — je dejal, — toda cesta je tako široka! —

MALI OGLASI

Naprodaj

Blizu E. 185 St., lastnik prodaja "bungalow" 4 in pol sob, vse na novo dekorirano. Kličite GL 1-7415 ali KE 1-0827 od 6 do 8 samo zvečer. (6)

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.
Tel.: UTah 1-3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

VAS MUČI REVMATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding.
JOHN J. POZNIK in SIN
GLenville 1-3830
982 East 152nd Street

Moški dobijo delo

TAPCO
COIT ROAD PLANT

ima dela za:

TOOL INSPECTORS
TOOL GRINDERS
TINNERS
MILLING MACHINE OPERATORS
SURFACE GRINDERS
MISCELLANEOUS
MACHINE HANDS

Morajo biti pripravljeni delati katerikoli šift

Visoka plača od ure

Dobri delovski pogoji

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Uradne ure od 8 do 5 dnevno
ob sobotah od 8 do 4
ob nedeljah od 8 zj. do 4 pop.

THOMPSON PRODUCTS, INC.
12818 Coit Rd.
(C.T.S. Bus št. 36)
(7)

Avto prodajalci

Potrebujemo dva prodajalca, katere zanima, da bi se učila v mesecu januarju. Prejšnje izkušnje ni potreba. Lepa prilika za pravega, ki hoče zaslužiti od $6000 do $10,000 na leto. Provizija in bonus in zaslužite, ko se učite. Pridite osebno od 9 do opoldne in vprašajte za Mr. Thomas ali Mr. Lombardo.

Wm. L. Thomas, Inc.
5310 St. Clair Ave.
(6)

DIE MAKERS
on medium and large dies
TOOL ROOM ENGINE LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
DIE REPAIRMEN
Bi tudi radi govorili z MAŠINISTI

Visoka plača od ure. Čas in pol za nadurno in dvojna mezda ob nedeljah. Dobri delovski pogoji in dodatek za življenjske stroške. Ta dela se dobijo pri obeh tovarnah na E. 93 in Woodland in na 1115 E. 152 St. Oglasite se v Employment Office tovarne št. 1.

MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 St.
(6)

MALI OGLASI

Naprodaj

Hiša za 2 družini, eno stanovanje poleg drugega, 7 sob vsako, eno prazno, vse na novo dekorirano, v dobrem stanju. Blizu 3 šol na 1412 E. 40 St., tel.: EN 1-7857. —(6)

Naprodaj je

5 debelih in pitanih prašičev, ki vagajo od 200 do 300 funtov. Cena zmerna.

Delo dobi

moški, ki bi čistil pisarniške sobe in skladiščne prostore.
Drenik Beverage Distr., Inc.
23776 Lakeland Blvd.
Euclid, Ohio
Pokličite RE-1-3300
WI-3-0886
(6)

Dom za družino

Lepa hiša, 6 sob, je naprodaj blizu E. 222 St. Velika stanovanjska soba z kabinetom in prenovljena kuhinja zdolej, 3 spalne sobe in kopalnica in skladišče zgorej. Velika klet z posebnim oddelkom za sadje in vino. Lastnik je kupil novo hišo in hoče hitro prodati. Plinska gorkota, dvojna garaža in trden dovoz. Kličite za sestanek.

R. A. Gall Realty
Parma Branch urad
5910 Ridge Rd. TU 5-4300

JOSIP JURČIČ:

Kloštrski žolnir

Izvirna povest iz 18. stoletja

Ko jo je prijor nekoliko poprašal o bolezni in mu je z onemoglim jezikom odgovorila, da ne bo več dolgo, mignil je Katrici, naj gre ven, da se bosta sama z materjo pomenila.

Že je bil trd mrak, ko je izpoved in drugo razgovarjanje minilo in se je prijor odpravil v klošter.

Napovedal je, da pride on ali kateri drugi pater drugo jutro s sv. obhajilom.

Mihelju, ki mu je bil konja pred vežo pripeljal, zabičeval je še pred odhodom, naj gospodari zvesto, kakor ve in zna, naj pazi na druga družinčeta, da katero česa ne premakne ali napačnega ne stori, dokler se spet ne vrne red v hišo. Potem pa zasede konja in zdirja po ozkem preraslem poti, ki je držal proti vzhodu v klošter.

Kakih pet minut hoda od Kodranije stoji pol streljaja od pota na vzvišenem jarku nekaj skalovja, robidovih in trnjevih grmov okrog. Prijor Avguštin se je še domišljal, da v svojih otročjih letih tod ne bi bil šel sam v mraku mimo, ker stara pravljica je pravila, da po noči se tukaj škrat prikazuje, zavoljo tega ker so bili zli ljudje suknjarskega kupca zavlekli.

Nocoj je pač imel mož resnobnejše reči premišljevati, in težko da bi mu bilo strašilo otročjih let na mar prišlo, ko ne bi bil streljaj od sebe zapazil nekaj črnega, ki se je pred njim s pota ognilo in skrilo med grmovje.

Ko je prišel ravno vštric omenjenega kraja, podržal je malo konja in pogledal v skalovje in robidovje, a nikogar ni mogel zapaziti. Ko bi bil Mihelj na njegovem mestu, trdil bi bil, da je videl smrt, ki lazi okoli Kodranije, očitno znamenje, da Kodranka ne bo dolgo živela. Ali prijor, izobražen in pameten mož, takim vražam ni veroval, vedel je, da je bila to gotovo človeška podoba. Vendar ni mogel razumeti, kdo bi bil ta in ob tej uri, zakaj se mu umiče in česa išče.

"Kdo je?" zavpije.

Toda nobenega odgovora ni bilo slišati, nič se ni premeknilo in nič ni bilo videti razen čudnih senc štrlečih skal in pobitega grmičja v mesečini. Nekaj čudnega je priorja spreletelo. Hotel je konja obrniti in Miheljna poklicati, da bi preiskal, kdo tava tu ob tej uri. Pa pomislil je, da se je morda motil, da se mu je le zdelo, kakor bi bil nekaj videl, in spoznal je, da bi ga morda imeli ljudje za strahopetca in praznoverneža, ko bi jim take prikazni pravil in bi se potem morda ne našlo nič.

Zato je spodbodel konja in odjezdil. Medpotoma pa mu ni šlo iz glave; vedno je ugibal kdo bi bil. Ko je prišel do Krke, do tja, kjer sta popred sešla se z žolnirjem, prišlo mu je nekaj na misel in še bolj je pognal konja v dir do ribičeve koče. Tam je postal. Ribič je imel na oni strani še luč v koči.

"Vide, Vide!" zakliče prijor.

"Hejo, hoj! Že slišim! Precej!" odziva Vid z druge strani.

"Pridi sem!"

In nekaj trenotkov potem je Vid privestal na to stran.

"Kaj ste vi, gospod? Bog vam daj dober večer, jaz sem menil, da že spite."

"Ali je že šel žolnir nazaj v mesto? Povej mi po pravici; zakaj če se količkaj zlažeš, ne boš več ribaril," pravi prijor.

"Ni še šel, ne, zakaj se bom legal," odgovori Vid.

"Ali hodi vselej v mraku na to stran?" vpraša menih dalje.

"Najrajši hodi zvečer."

"Kdaj se vrača?"

"Je, včasih popred, včasih pozneje!"

"Ali veš, kam hodi? Resnico govori!"

Vid nato ni precej odgovoril, ampak malo pomišljal.

"Tega ne vem!" dejal je.

Menihu pa se je ravno to oprezovanje čudno zdelo, ostro je ribiča pogledal in pognal konja. Vid je gledal za njim in ravno tako spačil obraz ko pred, potem se pa udaril ob čelo in dejal: "O ti buča oslovska, napak si govorila in napak si storila! Nemara da bi bilo bolje, ko bi dejal, da je žolnir že doma. Kaj pa, ko bi se bila sešla! E, nič, dobro sem govoril. Saj nisem povedal, kam hodi. Ali vrag ga premisli gospoda kutarja, nemara da je za steno zalezel in je nekaj čez razpoke te reči videl.

Pa meni nič mar, vsak zase. Žolnirju bom povedal do pike, kaj in kako je le-ta vpraševal, in če bo treba, bóva vse kloštrane tako oplehtarila, da ne bodo vedeli, ali imajo ušesa spredaj ali zadaj ali na strani. Samo to naj bi me eden poučil, zakaj ta nori žolnir skriva svojo ljubico in sebe. Vrag ga poznaj, tak gospod in tako petičen in čeden bi očito dobil tri Kodranice namesto ene."

Prijor Avguštin pak je jahal potem počasneje čez polje. Nihče drugi in mogel biti oni človek, katerega je videl pod Kodranijo in ki se mu je ognil, kakor žolnir. Zakaj na delavnik kmetje niso bili črno opravljeni, žolnirja pa je ravno popred videl v črnem plašču in v obližju. V mesto se še ni vrnil. Ali kaj je hodil? Odtod je njegovo hlastno vprašanje, ali je Katrica bolna, prišlo je menihu na um, domislil si je, da dolgo ni mogel vzroka najti, zakaj brez dela in opravila vendar ne misli na odhod.

Ko bi si pa res predrznil laziti za njo! Tako je prijor Avguštin mislil in sicer mirna kri njegova mu je jela vreti po glavi, kajti kako bi bil mogel malomaren ostati, ko bi bil bolj ko verjeno slutil, da tuj, odljuden in najbrž še brezbožen človek, človek o katerem se ni drugega vedelo, kakor da ima nekaj denarnega premoženja in še o tem ne, koliko ga je in če je pošteno dobljeno, da tak stave zasaja nedolžni deklici, ki mu je bila, sam ni vedel kako, najljubša na svetu. Ve se pa sploh, da je v takih rečeh sila neprijetno, ako človek resnice samo pol pozna; zato je menih sklenil precej drugi dan prepričati se kako in kaj, in potem ravnati, kakor se spodobi.

IV.

"Kakor tatu, tako ga zapodi, kadar ga boš blizu videl; zakaj on je še hujši ko tat, ki kaščo odklene; on krade pošteno ime, ki ga je imela le-ta hiša že od nekdaj. Nič se ne boj, naj bo gospod ali kar hoče, tvoj gospod ni. Zdaj ko gospodinja ne more, imam ti jaz ukazovati. Ako se zlepa ne pobere, vzemi še dva hlapca in zapodite ga s prekljo. Samo varujte, da ga kateri preko glave ne udari in sploh sila naj bo zadnja. To mi ni všeč, da mi nisi tega popred povedal, Mihelj! Jaz sem se na tebe bolj zanašal. Bila je tvoja dolžnost, kakor hitro si videl, da deklica enkrat govori ž njim, da bi bil ali materi ali meni naznanil."

Tako je govoril drugi dan prior Avguštin v svoji sobi na lepem stolu sedeč hlapcu Miheljnu iz Kodranije, katerega je bil dal po patru, ki je bil šel staro Kodranko obhajat, v klošter poklicati. Mihelj pak se je ves tresel in vedno klobuk v rokah vrtel, ker vest ga je od sile pekla, da je Katričino skrivnost izdal, in vendar ga je deklica tako rada imela, kakor bi bil njen ujec; vest ga je pekla, da je zatožil žolnirja, da se včasi čez linico kako četrt ure z dekletom pogovarja, dobrega gospoda, ki mu je marsikako petico v dlan stisnil. Pa kaj si je hotel ubogi Mihelj; saj ga je gospod prijor tako prisukal in tako trdo v klešče vzel, saj je že skoro pol vedel in tako vprašal, da se ni dalo izviti mu iz rok!

Mihelj bi bil komu drugemu še lagal, ker se mu je tu v tej reči potreba zdela velika, ali patru Avguštinu si ni upal iz več veljavnih in imenitnih vzrokov; prvič zato ne, ker je bil prijor pravi brat rajnkega njegovega gospodarja in stric Katričin in je torej imel nekaj pravice izvedeti, koga Katrica rada vidi; drugič je imel Mihelj vero, da duhovnik več ve, kot si pošten človek domišlja, in mu torej ni varno narobe reč kazati; tretjič pak je bil prijor Avguštin njegov spovednik in hitro se je Mihec bistroglavec domislil, če mu prav zdaj laž povem, v postu pojdem k spovedi, tačas mu bom moral pravo ziniti, mar precej. In tako je gospodu razložil vse, kdaj je žolnirja najprvo videl s Katro govoriti, kaj ljudje pravijo, kolikrat je on ž njim govoril, da se mu ne zdi nič napačen človek, itd.

"Jaz be vam bil že povedal, ali kdo je vedel in mislil, da vam ne bi bil po volji zet. Tako sem molčal, ker sem videl, da tiho pride in tiho odide," dejal je Mihelj.

"Ti tega ne veš. Stori, kakor sem ti ukazal! Katrici pa ne povej ničesar, kar sva se menila. Pogovorila se bova že drugo pot midva sama. Zdaj ji materina bolezen dovolj skrbi dela, in če jo boš dobro pazil in gledal, da ta postopač ne pride ž njo vkup, bo se že strezovala in spametovala, tudi če ji je um malo zblodil. — Ko bi bila tvoja gospodinja bolj doma, daj mi vedeti po kom."

Mihelj je po tem poslednjem pouku krevsal po širokih stopnicah in še vedno klobuk v roki držeč (ker klošter se mu je zdel kakor svetišče) je godrnjal sam s seboj: "Pošket! Petdeset let že služim to hišo, pa ne vem, da bi bil kdaj takega dela dobil.

Slike v Sharon, Pa.

V nedeljo, 11. jan. popoldan ob 3 uri bo kazal Mr. Anton Grdina serijo novih slik, katere so bile zadnje leto posnete v stari domovini in drugod v Evropi. Ker je nekaj teh slik posnel tudi pokojni Frank Hribar, ki je bival več let v Sharon, Pa., zato se bo v ta namen vršila predstava slik v Sharonu, Pa., ki ni daleč od Girard, Ohio.

Pokojni Frank Hribar je doma od Grosuplja, in njegova soproga pa iz Podpeči, fare Preserje, zato bodo te slike prikazovale tudi te kraje. Dočim bodo slike, posnete po Anton Grdini prikazovale vse kraje, koder je potoval, kakor v stari domovini, v Gorici Trstu in po Koroškem. Pridite, ki ljubite slikovne predstave. N a d a l j n i program predstav bo sledil takole:

17. jan. v Joliet, Ill. 18, v Chicagi, Ill. 25. jan. pa v Recher domu, pod auspicijo dr. sv. Cirila in Metoda, 191. K. S. K. J. in 15. februarja pa v Slov. domu na Denison Ave. pod auspicijo društva Sv. Križa, 114, KSKJ.

Tisočeri imajo prav

Tisočero vlagateljev ima pri nas na milijone dolarjev v hranilnih vlogah. Oni vedo, da prejemajo primerne obresti za svoje prihranke, skupno z zagotovilom, da so njih vloge zavarovane do vsote $10,000.

VARNOST ZA PRIHRANKE

Kombinacija močnih rezerv, vzorno poslovanje, previdna posojila na prve vknjižbe na posestvih, o katerih smo si svesti, da so glavno imetje, nudijo vašim prihrankom varnost.

Vloge napravljene na ali pred 12. jan. bodo dobile obresti od 1. januarja naprej

DVA PRIROČNA URADA

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY

E. 185th URAD — **813 E. 185th St.**

ST. CLAIR URAD — **6235 St. Clair Ave.**

Člani Federal Home Loan Banke in Federal Savings & Loan Insurance korporacije

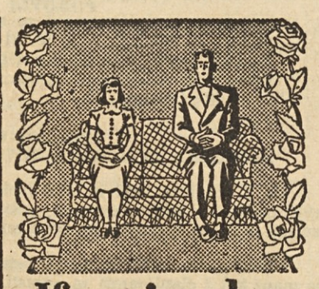

If you're shy· tell her with Flowers from

CENTA

slovenska cvetličarna

CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA, lastnika

1551 Hayden Ave.

Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

POZOR!

Pridite in si oglejte

novi 1953 Chevrolet

PRVIČ NA RAZSTAVI
v PETEK in SOBOTO
9. in 10. JANUARJA
DORNER CHEVROLET CO.
FRANK TERCEK,
slovenski prodajalec
14115 St. Clair Ave. MU 1-7700

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
IVanhoe 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE — Tel.: ENdicott 1-0583

COLLINWOODSKE URAD
452 E. 152nd STREET — Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

Ameriško-slovenski radio Chicago

oddaja vsako soboto od 3:30 - 4:30 preko postaje

W H F C - - - 1450 KC

edini slovenski program za Chicago in okolico

Direktorji in napovedovalci:
Dr. Ludvik Leskovar - Louis Novak
Ed Blatnick

Vabimo Te:

POSLUŠAJ program veselih polk in valčkov, kakor tudi najlepših narodnih in umetnih pesmi Slovenije—

PRIDRUŽI se odlični domači družbi Klubu Prijateljev Slovenske Pesmi—

OGLAŠUJ preko slovenskega programa—

RAZVESELI svoje drage ob raznih družinskih prilikah in obletnicah s sporočili in voščili preko radia.—

SPOROČI svoje želje in naročila na naslov:

AMERICAN-SLOVENIAN RADIO ASSOCIATION
c/o DR. LUDVIK LESKOVAR
820 North Wabash Avenue — Tel.: DElaware 7-8515
Chicago 11, Illinois

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

Razprodaja! **ZENSKIH ZNANIH IZDELKOV**

6.95 do 9.95 čevljev

4.99 in 5.99

7.95 in 8.95 "Fashion Bilt," sedaj ..... **4.99 in 5.99**

7.95 in 8.95 "Style Arch," sedaj **4.99**

6.95 do 8.95 "American Girl," sedaj **4.99**

7.95 do 9.95 "Heel Huggers," sedaj **4.99**

6.95 "Mayconian," sedaj **4.99**

Stvarni prihranki na novih zimskih čevljih. Pumps, z jermenčki, z vezalkami, oxfords, ploščati s klinasto peto, z opetnico ali brez nje. V črni, rjavi, modri, rdeči in zeleni barvi. Visoke, srednje in nizke pete. Mere 4 do 10, AA do EEE širine. Ni vseh številk v vseh stilih.

Pismenih in telefonskih naročil žal ne sprejemamo . . .

The May Company's Basement Oddelek za čevlje

Za zimo namestite v vsak plašč to prilegljivo 100% volneno, prešito

Podlogo - na gumbe

5.95

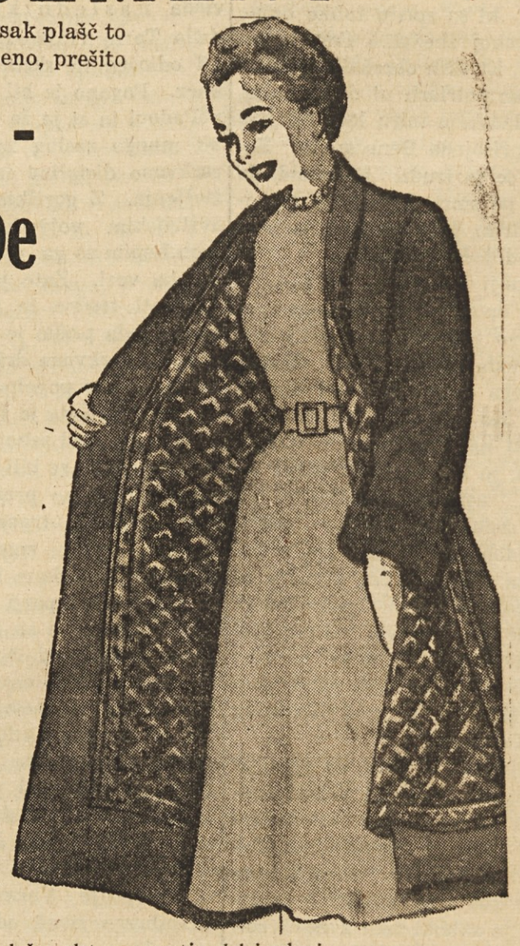

Topla ovčja volna, prešita z bleščečim rayon-satenom

•

Mere 10 do 20 in 38 do 44 . . .

- Rayon satin fine kakovosti, sijajno prešit s toplo ovčjo volno, čedna podloga za vsak plašč.
- To spretno narejeno zimsko podlogo lahko namestite z gumbi v vsak plašč, da je topel za zimo.
- Devet gumbov, vetru neprodušna pletena zapestja, dolgi rokavi.
- Črne, zelene, sive, vinsko-rdeče in rjave barve.

Sprejemamo pismena in telefonska naročila v soboto do 6. ure zvečer in v pondeljek od 9. zjutraj do 9. zvečer.
Kličite CHerry 1-3000. Dovolite nam en teden za dostavo.

The May Company's Basement Oddelek za ženske plašče

Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ

vabijo na

ples za 40. letnico obstoja

v soboto 10. januarja 1953
v SLOVENSKEM NARODNEM DOMU na St. Clair Ave.
začetek ob 8. uri

Igra John Vadnal orkester